

### متن پرسش

با سلام: احتراماً در صورت صلاح دید، نظرتان را پیرامون سطور زیر که در موضوع حجاب است بیان فرمایید: (قبلاً متن مبسوط را خدمتتان ارسال کرده بودم و این تلخیص آن است. عمده حذفیات، از قسمت راهکارها بوده است) موضوع حجاب و بی‌حجابی نوعی جریان اجتماعی و نه فردی است، و لذا راهکار اساسی آن نیز صرفاً با جریان اجتماعی صورت می‌گیرد و نیاز به موج‌های اجتماعی دارد؛ همچنین لازم است بدحجابی به جای آنکه به صورت «موضوعی» نگریسته شود، به عنوان یک «سنخ» مورد توجه قرار گیرد. وقتی بدحجابی به صورت سنخ مورد توجه بود، دیگر یک پدیده خاص، ناشناخته و تکرار نشدنی و بی‌ارتباط با سایر انحرافات دینی دیده نمی‌شود و این به حل مساله و سایر مسایلی که هم سنخ بدحجابی هستند ولی هنوز بروز زیادی پیدا نکرده اند مرتبط می‌شود. اگر قرار باشد از بین انواع اقدامات برای حل مشکل بدپوششی، اولویت بندی صورت پذیرد باید گفت بر خلاف تصور عموم، اولین اقدام، شروع کردن از متشرعین و اقدام اصلی، تغییر فکر، رفتار و هیجان این گروه است. یعنی بیش از آنکه نیاز باشد برای بدحجاب‌ها کاری کرد تا با حجاب شوند، باید برای متشرعین کاری کرد تا با تغییر در خود، به حل این چالش موفق شوند. زیرا در موارد زیادی (افراد مغرض استثنا شده اند) به خصوص در افراد بدحجاب با خانواده مذهبی مشاهده می‌شود که فرد از فلسفه حجاب و فواید آن آگاه است اما به دلیل فشار اجتماعی و اینکه اگر محجبه باشد متهم به بی‌منزلتی، عقب ماندگی و امثال آن می‌شود، خود را متمایز از حالت محجبه نشان می‌دهد. در نگاه دقیق و از نظر انگیزشی و هویتی، این افراد «بدحجاب» نیستند بلکه «متمایز از محجبه‌ها» هستند. راهکار شکستن چنین فضای فکری علیه متشرعین نیز قطعاً دست خود آن‌هاست و نمی‌توان از هیچ‌کسی دیگر انتظار داشت. این راهکار، معطوف به تعامل صحیح بین محجبه و بدحجاب و برقراری ارتباط مستقیم (نه با واسطه رسانه و امثال آن) بین متشرعین و غیر محجبه‌هاست. بر این اساس، هدف آن است که متشرعین دریابند که باید مرز پررنگ بین بدحجاب و متشرعین کمرنگ شود تا همه خواهر برادرانی بشوند که به یکدیگر جهت برطرف شدن اشتباهات شان کمک می‌کنند. منظور از این سخن، توقف سوق دادن بدحجاب به سمت بی‌دینی و متشرع به سمت تقدس است تا هم بدحجاب بفهمد متشرعین افرادی بی‌روح، سختگیر و خشن نیستند و هم متشرعین بفهمند بدحجاب، مومنی مانند آن‌هاست که همانند خودشان اشتباهاتی دارد ولی اشتباه او علنی است. در نهایت، محجبه و غیر محجبه باید مانند الگوی دفاع مقدس که افراد با سطوح مختلف ایمانی و سلیق گوناگون در برابر دشمن واحد قرار گرفتند، در برابر تمدن غرب قرار بگیرند. در این دید، غیر محجبه یک فرد نیازمند کمک

و نه یک گناهکار دیده می شود (هرچند عدم رعایت پوشش گناه است اما منظور نوع نگاه به موضوع است)؛ به جای افراد غیر محجبه، فرهنگ غربی آماج حملات قرار می گیرد؛ فرد غیر محجبه به جبهه مقابله با تمدن غرب وارد می شود؛ متشرعین به جای تخریب یکدیگر در اقدامات موثر برای حل این چالش و اصرار بر اینکه راهکار یک گروه بهتر از گروه دیگر است، تکثر در راه حل ها را بپذیرند و بدانند هر اقدام عاقلانه ای اثر خود را دارد (یعنی هم تذکر لسانی سودبخش است و هم فعالیت های تبلیغاتی و هم انواع اقدامات مشروع و عاقلانه دیگر)؛ و در نهایت بدانند یکی از مهمترین زمینه ها برای این اقدامات، شروع کردن متشرعین از خودشان و برقراری ارتباط مستقیم وجودی، ناصحانه و خالصانه با غیر محجبه هاست.

#### متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: همانطور که بحمدالله متوجه شده اید شرایط شرایطی است که می توانیم تعاملی صحیح بین افراد محجبه و بدحجاب برقرار کنیم از آن جهت که بسیاری از افراد بدحجاب بنا نیست در مقابل نظام سیاسی و دینی کشور ایران بایستند بلکه گمان می کنند با این نوع حضور، نوعی شخصیت و آزادگی برایشان پیش می آید. آری! راه حل این مشکل همان است که جناب عالی متوجه شده اید و اتفاقاً بعضی از خواهران خودشان در تجربه خودشان متذکر این امر هستند که این راهکار جواب می دهد. البته به این معناست که ما نیز با فرهیختگی و با ادبیات فاخر و با تفکر معنا بخشی با آنها روبرو شویم. موفق باشید